

Hem>Domstolsförfaranden>Tvistemål>Erkännande och verkställighet av domar>Hur ser man till att domstolsavgöranden verkställs? Hur ser man till att domstolsavgöranden verkställs?

Tyskland

1 Vad menas med verkställighet i civilrättsliga ärenden?

Verkställighetsåtgärder är förfaranden för att genomdriva privaträttsliga anspråk genom statens försorg. Det är enbart den tyska staten som har lagstadgad behörighet att genomdriva verkställighetsåtgärder genom olika statliga myndigheter.

Följande verkställighetsåtgärder finns för att förmå svaranden att fullgöra en förpliktelse:

Utmätning av lösöre.

Utmätning av fordringar eller andra finansiella tillgångar (särskilt i form av utmätning av lön).

Begäran om upplysningar rörande tillgångar.

Anordnande av tvångsmedel som är avsedda att förmå svaranden att göra eller att avstå från att göra något (*Erwirkung von Handlungen und Unterlassungen*).

Exekutiv auktion.

Beläggande med kvarstad.

Verkställighetsåtgärder regleras i Tyskland framför allt i § 704 och framåt i civilprocesslagen (*Zivilprozessordnung*), och i lagen om exekutiva auktioner och tvångsförvaltning (*Gesetz über die Zwangsversteigerung und Zwangsverwaltung*).

Förordning (EU) nr 655/2014 (om inrättande av ett europeiskt förfarande för kvarstad på bankmedel i mål och ärenden av privaträttslig natur) reglerar gränsöverskridande verkställighet av fordringar mellan medlemsstaterna i EU och har genomförts i Tyskland genom §§ 946 ff i civilprocesslagen.

2 Vilken myndighet eller vilka myndigheter har befogenhet för verkställighet?

Se nedan under punkt 3.

3 Under vilka förutsättningar kan en exekutionstitel utfärdas?

3.1 Förfarandet

Är domstolsbeslut och utomrättsliga exekutionstitlar omedelbart verkställbara?

Ja. Exempel på verkställbara exekutionstitlar är lagakraftvunna domar och slutgiltiga domar som enligt särskilt förordnande är verkställbara (§ 704 i civilprocesslagen), kvarstad och interimistiska åtgärder (§ 929 och § 936 i civilprocesslagen), samt de ytterligare exekutionstitlar som anges i § 794 i civilprocesslagen, t.ex. domstols utslag eller beslut, förlikning som ingåtts inför en särskild myndighet (*Güterstelle*) eller av advokater (*Anwaltsvergleiche*) och handlingar utfärdade av notarius publicus (*notarielle Urkunden*).

Krävs det ett domstolsbeslut för att en exekutionstitel ska kunna verkställas?

Ett domstolsbeslut måste föregå utmätning av fordringar och andra finansiella tillgångar, tvångsmedel avsedda att förmå svaranden att göra eller att avstå från att göra något samt verkställighetsåtgärder i fråga om fast egendom enligt lagen om exekutiva auktioner och tvångsförvaltning.

Vilken domstol är behörig?

Vid utmätning av fordringar: den lokala domstolen (*Amtsgericht*, den domstolsnivå som närmast motsvarar de svenska tingsrätterna) som är behörig för det område där gäldenären har sin hemvist.

Vid tvångsmedel avsedda att förmå någon att göra eller att avstå från att göra något: den domstol som är behörig att pröva fastställsetalan (*Prozessgericht*) i första instans.

Vid verkställighetsåtgärder i fråga om fast egendom (exekutiva auktioner och tvångsförvaltning): den lokala domstol (*Amtsgericht*) som är behörig för det område där den fasta egendomen finns.

Exekutionstjänstemannens (*Gerichtsvollzieher*) status och befogenheter

Exekutionstjänstemannen (*Gerichtsvollzieher*) är en tjänsteman i delstatens förvaltning, och står under tillsyn av direktören eller ordföranden i den lokala domstol (*Amtsgericht*) som är behörig för Exekutionstjänstemannens verksamhetsområde. Exekutionstjänstemannen är dock oavhängig i sin tjänsteutövning då han utför verkställighetsuppdrag och kan inte påverkas av någon som utövar tillsyn på honom. En invändning kan tillsändas exekutionstjänstemannen för att överklaga dennes åtgärder och kostnadsberäkningar. Detsamma gäller om exekutionstjänstemannen vägrar att genomföra ett uppdrag. Domaren i verkställighetsdomstolen ska fatta beslut om sådan invändning.

Exekutionstjänstemannen är ansvarig för verkställighet av civilrättsliga avgöranden utfärdade i enlighet med åttonde boken i civilprocesslagen. Tyngdpunkten ligger på utmätning av lös egendom. Härvid har exekutionstjänstemannen i princip också befogenheter att upprätta avbetalningsplaner för gäldenären och att se till att verkställighetsförfarandet genomförs korrekt och utan dröjsmål. En annan viktig uppgift för exekutionstjänstemannen är att uppta gäldenärens edgång angående sina tillgångar. Till exekutionstjänstemannens övriga arbetsuppgifter hör i synnerhet följande:

Att verkställa utmätning av lös och fast egendom (avhysning).

Att se till att gäldenären inte kan motsätta sig åtgärder som gäldenären måste underkasta sig.

Att verkställa delgivningar som ingår i verkställighetsförfarandet.

Att verkställa kvarstadsbeslut och interimistiska åtgärder (i den mån de inte verkställs av domstolen).

Att verkställa gäldenärshäktning efter att gäldenären vägrat ge upplysningar rörande sina tillgångar.

Måste begäran om verkställighet lämnas in av en advokat?

I allmänhet är den lokala domstolen (*Amtsgericht*, som kallas verkställighetsdomstol, dvs. *Vollstreckungsgericht*, när den prövar mål om verkställighet) behörig att ta emot ansökan. Därmed finns inget krav på att anlita advokat.

Om saken däremot gäller ett beslut om tvångsmedel avsedda att förmå svaranden att göra eller att avstå från att göra något, ska ansökan lämnas till den domstol som prövade fastställsetalan (*Prozessgericht*), vilken kan vara en högre domstol (*Landgericht*), den domstolsnivå som närmast motsvarar de svenska hovrätterna, där det i princip finns ett krav på att anlita advokat.

Kostnader för verkställighetsåtgärder:

Lagen föreskriver olika typer av verkställighet för olika fastställda anspråk. Olika avgifter gäller för olika typer av verkställighet.

a. Utmätning av lösöre:

Om det är fråga om ett visst penningbelopp låter sökanden oftast exekutionstjänstemannen ta hand om indrivningen av betalningsanspråket. Om exekutionstjänstemannen ska mäta ut lös egendom hos gäldenären är avgiften 26,00 euro enligt post nummer 205 i prislistan (*Kostenverzeichnis*), som hör till lagen om priser för exekutionstjänstemannens tjänster (*Gerichtsvollzieherkostengesetz*). Om den utmäta egendomen ska säljas, eller om den blir föremål för offentlig auktion (antingen på ort och ställe eller som allmänt tillgänglig auktion på internet via en auktionswebbplats) eller om egendomen säljs på annat sätt, tillkommer en försäljningsavgift på 52,00 euro enligt post nummer 300 i prislistan som hör till lagen om priser för exekutionstjänstemannens tjänster. Till detta kommer avgifter för extra arbetstid enligt post nummer 500 i prislistan som hör till lagen om priser för exekutionstjänstemannens tjänster, om exekutionstjänstemannen enligt det protokoll som ska utarbetas har behövt mer än tre timmar för att förrätta sitt uppdrag. Tillägget för extra arbetstid uppgår till 20,00 euro för varje därpå följande påbörjad timme. Därutöver tillkommer avgifter för de förrättningsutgifter som exekutionstjänstemannen oundvikligen har, särskilt i form av vägavgifter (post nummer 711 i prislistan som hör till lagen om priser för exekutionstjänstemannens tjänster).

b. Utmätning av fordringar:

Om det föreligger en exekutionstitel som medför en betalningsskyldighet, kan man dessutom ansöka om att domstolen fastställer utmätning av gäldenärens fordringar (t.ex. anspråk på betalning av lön för utfört arbete) och överför rätten att inkassera fordringen till sökanden (§ 829 och § 835 i civilprocesslagen). I regel ansöker man samtidigt om utmätning och överföring av rätten att inkassera fordringen. Domstolen kopplar också ihop dessa två i ett enda beslut (om utmätning och överföring). Grundavgiften för ett sådant förfarande med en ansökan är dock bara 20,00 euro enligt post nummer 2111 i prislistan som hör till lagen om rättegångskostnader (*Gerichtskostengesetz*). Därtill kommer i synnerhet kostnader för delgivning av domstolens beslut. Dessa kostnader debiteras separat enligt del 9 i prislistan.

c. Begäran om upplysningar rörande tillgångar:

Vid begäran om upplysningar rörande tillgångar debiterar exekutionstjänstemannen en avgift på 33,00 euro enligt post nummer 260 i prislistan som hör till lagen om priser för exekutionstjänstemannens tjänster.

d. Utmätning av fast egendom:

Verkställighetsåtgärderna i fråga om gäldenärens fasta egendom kan bestå av utfärdande av ett pantbrev för gäldenärens fordran (vilket registreras i fastighetsregistret), eller alternativt exekutiv auktion eller tvångsförvaltning av fastigheten.

Om ett pantbrev registreras i fastighetsregistret, uppbärs enligt post nummer 14121 i prislistan som hör till lagen om domstols- och notarietkostnader (*Gerichts- und Notarkostengesetz*) en avgift som beräknas enligt en koefficient på 1,0 gånger värdet på den fordran som säkerheten avser (§ 53.1 i lagen om domstols- och notarietkostnader). I bilaga 1 till dessa anvisningar finns en tabell som visar avgiften för värden upp till 3 miljoner euro.

Domstolsavgifterna för förfaranden enligt lagen om exekutiv auktion eller tvångsförvaltning fastställs enligt del 2 avsnitt 2 kapitel 1 och 2 i prislistan till lagen om rättegångskostnader. Grundavgiften för en begäran om beslut om försäljning av fast egendom på exekutiv auktion eller för en begäran om att få inträda som part i förfarandet är 100,00 euro. Därtill kommer andra avgifter som alla beräknas enligt en koefficient på 0,5. Detta gäller närmare bestämt en allmän avgift för själva förfarandet, en avgift för att anordna minst en auktion där intresserade parter uppmanas att lägga anbud, en slagavgift (efter beslutet att acceptera ett anbud) och en ytterligare avgift för köpeskillingsfördelningen. Storleken på avgifterna för förfarandet i allmänhet och anordnandet av en auktion fastställs enligt fastighetsvärdet som fastslagits av verkställighetsdomstolen (dvs. marknadsvärdet, se § 54.1 i lagen om rättegångskostnader). Slagavgiften och avgiften för köpeskillingsfördelningen beräknas på det högsta budet på auktionen, exklusive räntor och inklusive värdet på de rättigheter som fortsätter att gälla enligt försäljningsvillkoren (se § 54.2 och § 54.3 i lagen om rättegångskostnader). I bilaga 2 finns en tabell som visar avgiften för värden upp till 500 000 euro. Utöver dessa avgifter får sökanden stå för vissa andra kostnader i förfarandet enligt del 9 i prislistan till lagen om rättegångskostnader. Dessa avgifter debiteras separat, i synnerhet kostnaderna för en värdering som genomförs av en sakkunnig avseende egendomens marknadsvärde (se post nummer 9005 i prislistan till lagen om rättegångskostnader). Sådana kostnader ska betalas enligt lagen om ersättningar och kompensation till rättsväsendet (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz*).

Grundavgiften för en begäran om beslut om tvångsförvaltning eller för en begäran om att få inträda som part i förfarandet är 100,00 euro. Därtill kommer en årlig avgift för genomförande av förfarandet, vilket beräknas enligt en koefficient på 0,5. Denna avgift är dock minst 120,00 euro, och under det första och det sista kalenderåret minst 60,00 euro. Avgiften fastställs på de sammanlagda inkomsterna från egendomen under förvaltning (§ 55 i lagen om rättegångskostnader).

e. Verkställande av utmätning, förordnande om tvångsmedel avsedda att förmå svaranden att göra, avstå från att göra eller underkasta sig något:

Om gäldenären är skyldig att ge ut lös egendom, ska exekutionstjänstemannen utmäta denna lösa egendom och överlämna den till sökanden. För denna administrativa åtgärd debiterar exekutionstjänstemannen en avgift på 26,00 euro enligt post nummer 221 i prislistan som hör till lagen om priser för exekutionstjänstemannens tjänster. Utöver denna avgift tillkommer avgifter för extra arbetstid enligt post nummer 500 i prislistan som hör till lagen om priser för exekutionstjänstemannens tjänster, om exekutionstjänstemannen enligt det protokoll som ska utarbetas har behövt mer än tre timmar för att förrätta sitt uppdrag. Tillägget för extra arbetstid uppgår till 20,00 euro för varje därpå följande påbörjad timme.

Om gäldenären är skyldig att ge ut fast egendom, ska exekutionstjänstemannen frånta gäldenären ägarskapet till denna fastighet och därefter överlämna denna fastighet till sökanden och tillskriva honom ägarskapet (vräkning). Därvid uppbärs en avgift på 98,00 euro enligt post nummer 240 i prislistan som hör till lagen om priser för exekutionstjänstemannens tjänster. Även här tillkommer avgifter för extra arbetstid enligt post nummer 500 i prislistan som hör till lagen om priser för exekutionstjänstemannens tjänster. Om exekutionstjänstemannen enligt det protokoll som ska utarbetas har behövt mer än tre timmar för att förrätta sitt uppdrag, uppgår tillägget för extra arbetstid till 20,00 euro för varje därpå följande påbörjad timme. Därtill kommer exekutionstjänstemannens förrättningskostnader, särskilt för nödvändiga inköpta tjänster (t.ex. fraktkostnader eller kostnader för lässmed).

I civilrättsliga förfaranden inför domstol som prövar fastställelsestalan är målsättningen att genom tvångsmedel förmå svaranden att utföra en handling som denne antingen accepterar eller inte accepterar, eller förmå svaranden att underkasta sig något, göra något eller avstå från att göra något. Där uppbärs en domstolsavgift på 20,00 euro för varje sådan handling enligt post nummer 2111 i prislistan till lagen om rättegångskostnader.

3.2 Huvudförsättningar

Sökanden måste ha en exekutionstitel som bestyrker sökandens fordran. Några exempel på verkställbara exekutionstitlar är lagkraftvunna domar och slutgiltiga domar som enligt särskilt förordnande är verkställbara (§ 704 i civilprocesslagen) samt de exekutionstitlar som anges i § 794 i civilprocesslagen (t.ex. förlikning inför domstol, dvs. *gerichtliche Vergleiche*, förordnanden om verkställighet, eller handlingar utfärdade av notarius publicus, *notarielle Urkunden*). Det så kallade beslutet om att verkställighet ska ske måste i princip bifogas till exekutionstiteln och översändas till gäldenären. Förordnanden om verkställighet, kvarstadsbeslut och interimistiska åtgärder (§ 796, § 929.1 och § 936 i civilprocesslagen) behöver endast i undantagsfall åtföljas av beslut om att verkställighet ska ske.

4 Verkställighetsåtgärder

4.1 Vilka tillgångar kan bli föremål för verkställighet?

Gäldenärens lösöre, fordringar och finansiella tillgångar samt fastigheter kan bli föremål för verkställighetsåtgärder.

Enligt § 811 i civilprocesslagen får vissa typer av materiell egendom inte utmätas. Därigenom ska gäldenären och de personer som bor i dennes hushåll få ha kvar ett minsta antal absolut nödvändiga föremål för sitt personliga bruk och för sin yrkesutövning.

Det finns också gränser för hur stor del av gäldenärens lön som får tas i anspråk för utmätning. Enligt § 850 och framåt i civilprocesslagen finns det vissa belopp som inte får utmätas och som gäldenären absolut måste få ha kvar för att trygga sitt existensminimum. Kontoinnehav omfattas av utmätningsskydd på ett särskilt konto som är skyddat för utmätning, *Pfändungsschutzkonto* (§ 850k i civilprocesslagen). På detta konto är vissa belopp undantagna från utmätning *Pfändungsfreibetrag*), oavsett varifrån dessa tillgodohavanden kommer.

4.2 Vilka är effekterna av en verkställighetsåtgärd?

Effekter för gäldenären

Verkställighetsåtgärder som riktas mot gäldenärens lösöre genomförs genom utmätning och försäljning av den egendom som blivit föremål för utmätning. Efter att verkställighetsdomstolen har offentliggjort ett utmättningsbeslut blir gäldenärens fordringar och rättigheter gentemot tredje part föremål för utmätning. Oavsett om utmätningen berör fordringar eller rättigheter, är beslutet en myndighetshandling som medför att föremålet för utmätning beslagtas, dvs. beläggs med kvarstad. Detta innebär att gäldenären fräntas sin rätt att fritt förfoga över föremålet.

Effekter för tredje man

Om exekutionstjänstemannen har mått ut lös egendom som inte tillhör gäldenären, utan en tredje part, kan den tredje parten lämna invändningar mot utmätningen i en så kallad tredjemanstalan (*Drittwiderspruchsklage*).

Om en person som är gäldenär i ett verkställighetsförfarande har en fordran på en tredje part, och denna fordran har mätts ut och rätten att inkassera den har överförts till sökanden, kan denna tredje part inte längre betala skulden med befriande verkan till gäldenären, utan ska betala till sökanden. En tredje man som inte fullgör denna förpliktelse kan drabbas av bl.a. skadeståndsskyldighet.

4.3 Hur länge gäller ett beslut om verkställighet?

Fordringar fastställda av domstol eller grundade på verkställbara förlikningar eller handlingar omfattas av § 197 i civillagen (*Bürgerliches Gesetzbuch*) och har därmed en preskriptionstid på 30 år. Sökanden kan inleda ett verkställighetsförfarande när som helst inom denna tid.

5 Kan beslut om verkställighet överklagas?

I den tyska lagstiftningen finns det inga särskilda förfaranden för att överklaga beslut om verkställighet.

Inom ramen för verkställighetsförfarandet kan sökanden invända mot de åtgärder som han utsätts för. Således kan sökanden tillgripa rättsmedel i form av en invändning mot själva typen av verkställighetsåtgärder. Om ett beslut fattats utan muntlig förhandling inom ramen för förfarandet, kan sökanden omedelbart överklaga detta. Denna överklagan ska inlämnas inom en tidsfrist på två veckor till den domstol som man anför besvär mot, eller alternativt mot den tyska motsvarigheten till hovrätten (*Landgericht*) i egenskap av appellationsdomstol.

Om sökanden tillgriper rättsmedel, påverkar detta inte det fortsatta förloppet av verkställighetsförfarandet. Rättsmedel har alltså ingen uppskjutande verkan.

6 Finns det några begränsningar för verkställighet, särskilt vad gäller gäldenärsskydd eller tidsfrister?

Se ovan under punkt 4.

Bilaga 1

Nettovärde upp till ... euro	Avgift Tabell B ... euro	Nettovärde upp till ... euro	Avgift Tabell B ... euro	Nettovärde upp till ... euro	Avgift Tabell B ... euro
500	15,00	200 000	435,00	1 550 000	2 615,00
1 000	19,00	230 000	485,00	1 600 000	2 695,00
1 500	23,00	260 000	535,00	1 650 000	2 775,00
2 000	27,00	290 000	585,00	1 700 000	2 855,00
3 000	33,00	320 000	635,00	1 750 000	2 935,00
4 000	39,00	350 000	685,00	1 800 000	3 015,00
5 000	45,00	380 000	735,00	1 850 000	3 095,00
6 000	51,00	410 000	785,00	1 900 000	3 175,00
7 000	57,00	440 000	835,00	1 950 000	3 255,00
8 000	63,00	470 000	885,00	2 000 000	3 335,00
9 000	69,00	500 000	935,00	2 050 000	3 415,00
10 000	75,00	550 000	1 015,00	2 100 000	3 495,00
13 000	83,00	600 000	1 095,00	2 150 000	3 575,00
16 000	91,00	650 000	1 175,00	2 200 000	3 655,00
19 000	99,00	700 000	1 255,00	2 250 000	3 735,00
22 000	107,00	750 000	1 335,00	2 300 000	3 815,00
25 000	115,00	800 000	1 415,00	2 350 000	3 895,00
30 000	125,00	850 000	1 495,00	2 400 000	3 975,00
35 000	135,00	900 000	1 575,00	2 450 000	4 055,00
40 000	145,00	950 000	1 655,00	2 500 000	4 135,00
45 000	155,00	1 000 000	1 735,00	2 550 000	4 215,00
50 000	165,00	1 050 000	1 815,00	2 600 000	4 295,00
65 000	192,00	1 100 000	1 895,00	2 650 000	4 375,00
80 000	219,00	1 150 000	1 975,00	2 700 000	4 455,00
95 000	246,00	1 200 000	2 055,00	2 750 000	4 535,00
110 000	273,00	1 250 000	2 135,00	2 800 000	4 615,00
125 000	300,00	1 300 000	2 215,00	2 850 000	4 695,00
140 000	327,00	1 350 000	2 295,00	2 900 000	4 775,00
155 000	354,00	1 400 000	2 375,00	2 950 000	4 855,00
170 000	381,00	1 450 000	2 455,00	3 000 000	4 935,00
185 000	408,00	1 500 000	2 535,00		

Bilaga 2

Fastighetens värde upp till ... euro	Avgift ... euro	Fastighetens värde upp till ... euro	Avgift ... euro
500	35,00	50 000	546,00
1 000	53,00	65 000	666,00
1 500	71,00	80 000	786,00
2 000	89,00	95 000	906,00
3 000	108,00	110 000	1 026,00
4 000	127,00	125 000	1 146,00
5 000	146,00	140 000	1 266,00
6 000	165,00	155 000	1 386,00
7 000	184,00	170 000	1 506,00
8 000	203,00	185 000	1 626,00
9 000	222,00	200 000	1 746,00
10 000	241,00	230 000	1 925,00
13 000	267,00	260 000	2 104,00
16 000	293,00	290 000	2 283,00
19 000	319,00	320 000	2 462,00
22 000	345,00	350 000	2 641,00
25 000	371,00	380 000	2 820,00
30 000	406,00	410 000	2 999,00
35 000	441,00	440 000	3 178,00
40 000	476,00	470 000	3 357,00
45 000	511,00	500 000	3 536,00

Senaste uppdatering: 24/01/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

De EU-länder som ansvarar för det nationella innehållet på den här webbplatsen håller på att uppdatera delar av sitt innehåll mot bakgrund av Storbritanniens utträde ur EU. Det kan dock ta ett tag innan vi har uppdaterat alla sidor.